

Kartka z kalendarza – maj 2018

- 1 maja** **ŚWIĘTO PRACY** - obchodzone od 1890 roku dla upamiętnienia wydarzeń, które miały miejsce w Chicago podczas strajku, będącego częścią ogólnopolskiej kampanii na rzecz wprowadzenia 8-godzinnego dnia pracy
(40) – 1978 zm. **Aram Chaczaturian**– ormiański kompozytor, dyrygent i pedagog, ur. 1903
(95) – 1923 ur. **Joseph Heller**, amerykański pisarz, zyskał sławę dzięki powieści Paragraf 22, zm. 1999
- 2 maja** **DZIEŃ FLAGI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ** - święto wprowadzone na mocy ustawy z 20 lutego 2004 roku w celu popularyzowania wiedzy o polskiej tożsamości i symbolach narodowych
DZIEŃ POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ
(60) – 1958 zm. **Alfred Weber**, niemiecki socjolog i teoretyk kultury, ur. 1868
- 3 maja** **ŚWIĘTO NARODOWE KONSTYTUCJI 3 MAJA (POLSKA)**
(80) – 1938 zm. **Maria Dynowska**, pisarka, autorka książek dla dzieci i młodzieży, ur. 1872
(85) – 1933 ur. **James Brown**, amerykański wokalista i kompozytor, instrumentalista, osobowość sceniczna, uznawany za prekursora gatunków rhythm and blues, soul i funk, zm. 2006
- 3-31 maja** (50) – 1968 - „**rewolta majowa**” – „studencka rewolta 1968”.
Wystąpienia studenckie wywołały rozruchy we Francji, które zaowocowały zmianami politycznymi, kulturalnymi i obyczajowymi
- 4 maja** (80) – 1938 zm. **Carl von Ossietzky**, niemiecki publicysta i laureat Pokojowej Nagrody Nobla (1935), ur. 1889
(120) – 1898 ur. **Halina Górska**, pisarka, autorka powieści dla młodzieży, zm. 1942
- 5 maja** (80) – 1938 ur. **Jerzy Skolimowski**, polski reżyser filmowy
(115) – 1903 ur. **Wacław Korabiewicz**, polski reportażysta, poeta, podróżnik i kolekcjoner eksponatów etnograficznych, autor książek dla dzieci, zm. 1994
(200) – 1818 ur. **Karol Marks**, niemiecki myśliciel i działacz rewolucyjny, zm. 1883
- 6 maja** (100) – 1918 ur. **Stanisław Grzesiuk**, polski pisarz, pieśniarz i pamiętnikarz, zm. 1963

- (110) – 1908 ur. **Jan Kreczmar**, polski aktor teatralny i filmowy, zm. 1972
- 7 maja** (150) – 1868 ur. **Stanisław Przybyszewski**, polski pisarz, poeta, dramaturg, twórca manifestu Młodej Polski, skandalista, przedstawiciel cyganerii krakowskiej i nurtu polskiego dekadentyzmu, w Berlinie nazywany "genialnym Polakiem", propagator haseł: "sztuka dla sztuki" i "naga dusza" zm. 1927
- (185) – 1833 ur. **Johannes Brahms**, niemiecki kompozytor, pianista i dyrygent, zm. 1897
- (255) – 1763 ur. **Józef Poniatowski**, polski książę i generał, zm. 1813
- 8 maja** **DZIEŃ BIBLIOTEKARZA I BIBLIOTEK (POLSKA)** - zapoczątkowany przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich w 1985 roku, jest symbolem pracy bibliotekarzy, w którym przedstawiane są dokonania i zawodowe osiągnięcia środowiska bibliotekarskiego, jak i refleksja o tożsamości bibliotek i ich roli w budowaniu dziedzictwa kulturowego
- NARODOWY DZIEŃ ZWYCIĘSTWA**, obchodzony w celu upamiętnienia zwycięstwa nad hitlerowskimi Niemcami
- (115) – 1903 zm. **Paul Gauguin**, francuski malarz, ur. 1848
- 8-15 maja** **TYDZIEŃ BIBLIOTEK**, organizowany od 2004 roku przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich w celu zwrócenia uwagi szerokiej opinii publicznej na problematykę upowszechniania czytelnictwa, rolę bibliotek w życiu społecznym i kulturalnym oraz popularyzację różnorodnych form pracy z czytelnikiem.
- 9 maja** **DZIEŃ EUROPY**
- 10 maja** (80) – 1938 ur. **Maksima Szostakowicza**, rosyjski dyrygent i pianista
- (80) – 1938 ur. **Marina Vlady** (właśc. Marina de Poliakoff-Baidaroff), francuska aktorka filmowa, żona Władimira Wysockiego
- (130) – 1888 ur. **Max Steiner** (właśc. Maximilian Raoué Walter Steinem), amerykański kompozytor muzyki filmowej pochodzenia austriackiego, zm. 1971
- 11 maja** (80) – 1938 zm. **Kazimierz Wóycicki**, historyk literatury, ur. 1876
- (160) – 1858 ur. **Carl Hauptmann**, niemiecki pisarz, zm. 1921
- (180) – 1838 zm. **Jędrzej Śniadecki**, polski lekarz, chemik, biolog, satyryk, ur. 1768
- 12 maja** (10) – 2008 zm. **Irena Stanisława Sandlerowa**, polska działaczka społeczna i charytatywna, od 1942 roku członek Rady Pomocy Żydom, Sprawiedliwa Wśród Narodów Świata, Dama Orderu Orła Białego, ur. 1910

- 13 maja** (110) – 1908 ur. **Tadeusz Stępowski**, pisarz, autor utworów dla dzieci i młodzieży, zm. 1971
(140) – 1878 zm. **Andrzej Towiański**, filozof, ur. 1799
- 14 maja** (20) – 1998 zm. **Frank Sinatra**, amerykański piosenkarz i aktor, ur. 1915
(25) – 1993 zm. **Andrzej Kuśniewicz**, polski powieściopisarz, poeta, ur. 1904
(90) – 1928 ur. **Władysław Hasior**, polski artysta rzeźbiarz, malarz i scenograf, pośmiertnie otrzymał tytuł doctora honoris causa Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, zm. 1999
(200) – 1818 zm. **Matthew Gregory Lewis**, brytyjski pisarz, ur. 1775
- 15 maja** **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ RODZINY** - ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1993 roku
ŚWIĘTO POLSKIEJ MUZYKI I PLASTYKI - ma na celu promowanie polskiej sztuki. Zachwycając się zagranicznymi piosenkami albo obrazami, nie można przy tym zapominać, że nasza kultura także jest wartościowa i ma wiele uroku
- 16-25 maja** (370) – 1648 wybuchło **powstanie kozackie**, pod wodzą **Bohdana Chmielnickiego**
- 16 maja** (120) – 1898 lub 11 maja 1895 ur. **Tamara Łempicka**, (Tamara de Lempicka, właśc. Maria Górska), malarka polskiego pochodzenia, zm. 1980
(315) – 1703 zm. **Charles Perrault**, francuski baśniopisarz epoki baroku, ur. 1628
- 17 maja** **ŚWIATOWY DZIEŃ SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO** - ustanowiony rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 27 marca 2006 roku, poświęcony m.in. nowym technologiom, roli informatyki w rozwoju społecznym i gospodarczym
(85) – 1933 ur. **Jarosław Abramow-Newerly**, polski pisarz, kompozytor, autor tekstów piosenek, słuchowisk radiowych
- 18 maja** (85) – 1933 ur. **Władysław Terlecki**, polski pisarz i scenarzysta, autor powieści i opowiadań, w tym historycznych, związanych tematycznie z powstaniem styczniowym, utworów dramatycznych i filmowych oraz scenariuszy, zm. 1999
(90) – 1928 zm. **Bronisława Ostrowska**, polska poetka, pisarka, tłumaczka, autorka książek dla dzieci, ur. 1881

(150) – 1868 ur. **Mikołaj II Aleksandrowicz Romanow**, ostatni car Rosji, panujący w latach 1894 – 1917, święty prawosławny, przeciwnik wszelkich reform, kontynuował linię polityczną ojca, jego panowanie określano mianem autokracji bez autokraty.

W 1917 r., po zwycięstwie rewolucji lutowej, internowany, abdykował, po przewrocie październikowym z rozkazu W.I. Lenina, zamordowany wraz z żoną i pięciorgiem dzieci w Jekaterynburgu, w nocy z 16 na 17 lipca 1918 r.

20 maja

(50) – 1968 zm. **Piotr Grzegorzczak**, bibliograf, krytyk literacki, ur. 1894

(370) – 1648 zm. **Władysław IV Waza**, król Polski, ur. 1595

21 maja

ŚWIATOWY DZIEŃ KOSMOSU - ustanowiony z inicjatywy amerykańskich astronautów, celem jest upamiętnienie wydarzeń związanych z badaniem przestrzeni kosmicznej i zachęcenie do zgłębiania tajemnic wszechświata

22 maja

(15) – 2003 zm. **Maria Danilewicz-Zielińska**, pisarka, dyrektor Biblioteki Polskiej w Londynie, ur. 1907

(205) – 1813 ur. **Richard Wagner**, niemiecki kompozytor, poeta i teoretyk sztuki, zm. 1883

23 maja

(20) – 1998 zm. **Tony Halik**, (właśc. Mieczysław Sędzimir Antoni Halik), polski podróżnik, dziennikarz, pisarz, operator filmowy, fotograf, autor programów telewizyjnych o tematyce podróżniczej, ur. 1921

(135) – 1883 zm. **Cyprian Kamil Norwid**, polski poeta, prozaik, dramaturg, eseista, grafik, rzeźbiarz, malarz i filozof, ur. 1821

24 maja

(135) – 1883 ukończono jeden z największych stalowych, wiszących mostów na świecie zwany Brooklyn Bridge

(140) – 1878 ur. **Helena Mniszkówna**, polska powieściopisarka i nowelistka, zm. 1943

(475) – 1543 zm. **Mikołaj Kopernik**, polski astronom, matematyk, twórca heliocentrycznej teorii budowy świata, ur. 1473

25 maja

(15) – 2003 zm. **Irena Jurgielewiczowa**, polska pisarka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży, ur. 1903

26 maja

DZIEŃ MATKI

(10) – 2008 zm. **Sydney Pollack**, amerykański reżyser, aktor i producent filmowy, pierwszą nagrodę Akademii Filmowej Pollack dostał za *Czyż nie dobija się koni?* z 1969 roku, film z 1985 roku, *Pożegnanie z Afryką* otrzymał 7 Oscarów, w tym za reżyserię i dla najlepszego filmu, ur. 1934

27 maja

(95) – 1923 ur. **Henry Kissinger**, amerykański dyplomata, historyk, politolog, polityk, laureat Pokojowej Nagrody Nobla (1973)

(140) – 1878 ur. **Antoni Ferdynand Ossendowski**, polski pisarz i podróżnik, zm. 1945

(140) – 1878 ur. **Isadora Duncan** (właśc. Angela Isadora Duncan), tancerka amerykańska, (inna podawana data jej urodzin to 26 V 1877 rok), stworzyła oryginalny, niepowtarzalny styl tańca oparty na własnej filozofii, odrzuciła klasyczną białą paczkę (tutu), zrzuciła baletki, tańczyła przyodziana w grecką tunikę, boso i z rozpuszczonymi włosami, co było szokującą innowacją dla ówczesnej publiczności, jako pierwsza pokazała się na scenie ubrana tylko w obcisły trykot, zm. 1927 r.

28 maja (110) – 1908 ur. **Ian Lancaster Fleming**, pisarz angielski, twórca postaci Jamesa Bonda, zm. 1964

29 maja (60) – 1958 zm. **Juan Ramon Jiménez**, poeta hiszpański, laureat Nagrody Nobla (1956), ur. 1881

(65) – 1953 rocznica pierwszego zdobycia szczytu **Mount Everest (Edmund Hillary i Tenzing Norkay)**

30 maja (100) – 1918 zm. **Giorgij Plechanow**, pisarz rosyjski, ur. 1856

(240) – 1778 zm. **Voltaire (Wolter)** (François Marie Arouet), pisarz i filozof francuski, ur. 1694

(425) – 1593 zm. **Christopher Marlowe**, angielski dramaturg i poeta, ur. 1564

31 maja (40) – 1978 zm. **Maja Berezowska**, polska malarka i rysowniczką, ur. 1898

(105) – 1913 ur. **Jerzy Wasowski**, polski kompozytor i pianista, współtwórca telewizyjnego „Kabaretu Starszych Panów”, zm. 1984

(145) – 1873 ur. **Tadeusz Rittner**, polski dramatopisarz i prozaik, zm. 1921